USA stal till sig Hawaii år 1893

2026 vill USA stjäla Grönland från Danmark

Abraham Fornander, svensk etnograf m.m., född 1812, död 1889, efter emigration bland annat journalist och domare i Hawaii.

Fornander föddes på Öland den 4 november 1812. Hans föräldrar var Anders och Karin Fornander. Fadern var präst, liksom farfadern (Abraham), som var kontraktsprost i Ölands Medelkontrakt.

Fornander gick i lära hos fadern, med undantag för två år (1822-1823) då han gick på gymnasiet i Kalmar, där han studerade latin, grekiska och hebreiska.

1828 skrevs han in på Uppsala universitet och började studera teologi. Han bytte sedermera (1830) studieort till Lunds universitet. År 1831 avbröt han samtliga studier och begav sig till Amerika, Japan och Kurilerna.

År 1843 bosatte Abraham Fornander sig på Hawaii, där han kom att stanna resten av sitt liv. Fornander anställdes 1858 i Konungadömet Hawaiis regerings tjänst och var bland annat överdomare på Maui, generalinspektör för skolväsendet, ledamot av det dåvarande Hawaiianska rikets högsta domstol etc.

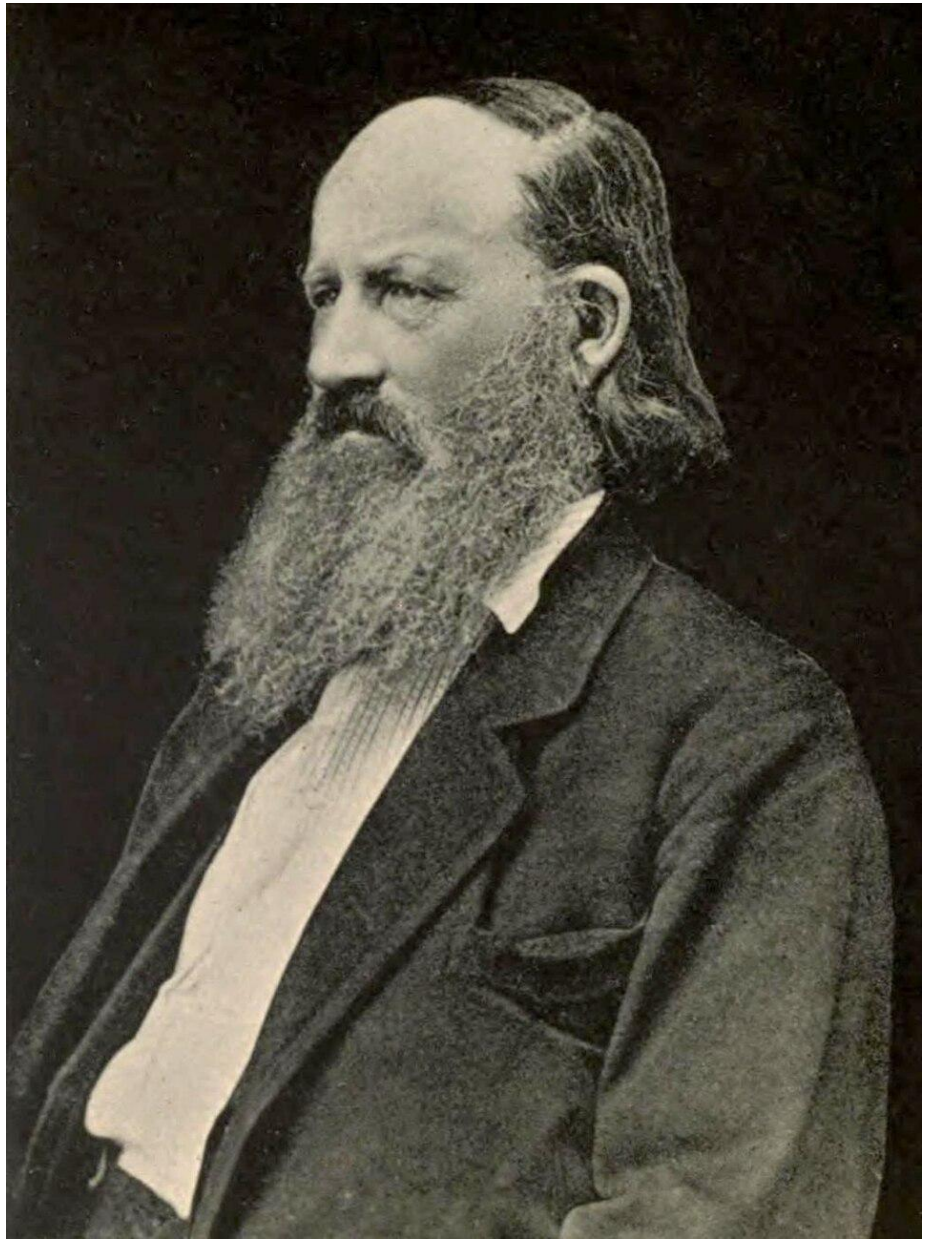

1893 den 17 jan Den hawaiianska ligan, som består av amerikaner och européer bosatta på Hawaii och leds av Lorrin A. Thurston, störtar det hawaiianska kungadömet genom att avsätta örikets sista drottning Lili'uokalani. Ligans mål är att USA ska annektera Hawaii, vilket sker 1898, men det dröjer till 1959, innan Hawaii blir en amerikansk delstat.

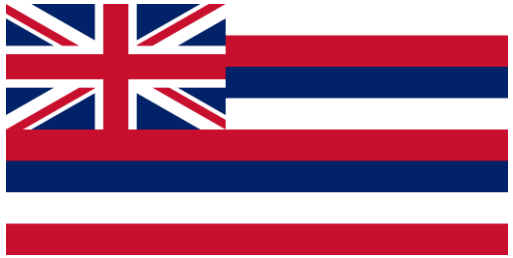

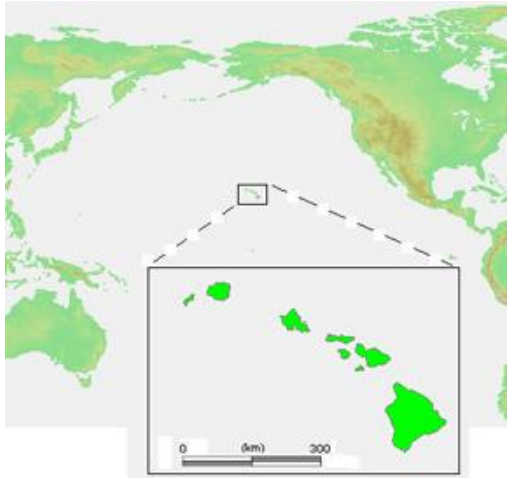

Liliʻuokalani, egentligen Lydia Liliʻu Loloku Walania Kamakaʻeha, född 2 september 1838 i Honolulu, död 11 november 1917 i Honolulu, var regerande drottning av Hawaii mellan 1891 och 1893. Hon var den sista regenten i Kungariket Hawaii. Hon var också Hawaiis enda kvinnliga monark. Svensken Abraham Fornander svor trohetsed till Kamehameha III och tjänstgjorde i dennes regering. Sverige upprätthöll ett honorärkonsulat i Honolulu sedan 1850-talet, medan Konungariket Hawaii hade ett honorärt generalkonsulat i Göteborg sedan 1879 (konsulat 1878), vid vilket både en generalkonsul och en vicekonsul tjänstgjorde, samt honorära vicekonsulat i Lysekil sedan 1879 och i Stockholm sedan 1880.

Konungariket hawaii
Aupuni Mōʻī o Hawaiʻi
(hawaiiska)
1795–1893

Apuakehau
2
3
4

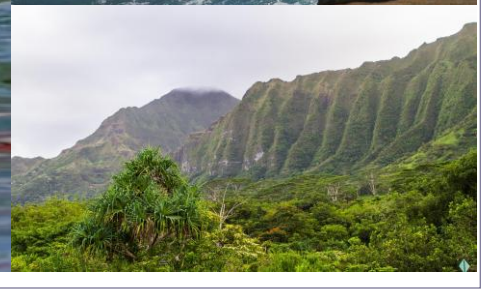

Spänningen mellan amerikanska missionärer och lokalbefolkningen ökade med en ökad immigration från Kina och Japan, och 1893 landsattes amerikanska trupper som avsatte Kalakauas efterträdare, hans syster Liliuokalani. Amerikanerna inrättade en republik med amerikanen S. B. Dole som president 1894.
Självständigheten tog därefter i praktiken slut i och med att amerikanska och europeiska intressen tvingade Kalakaua att underteckna den så kallade Bajonett-konstitutionen. Denna inskränkte kraftigt Kalakauas administrativa befogenheter, fråntog alla asiatiska immigranter rösträtt samt krävde att amerikaner, européer och infödda hawaiianer skulle ha en viss minimiinkomst för att få rösta. Detta innebar att nästan enbart amerikaner och européer hade rösträtt. Kort därefter annekterades Hawaii formellt av USA och blev slutligen Hawaiiterritoriet den 7 juli 1898. Sedan 21 augusti 1959 är Hawaii en av USA:s delstater.

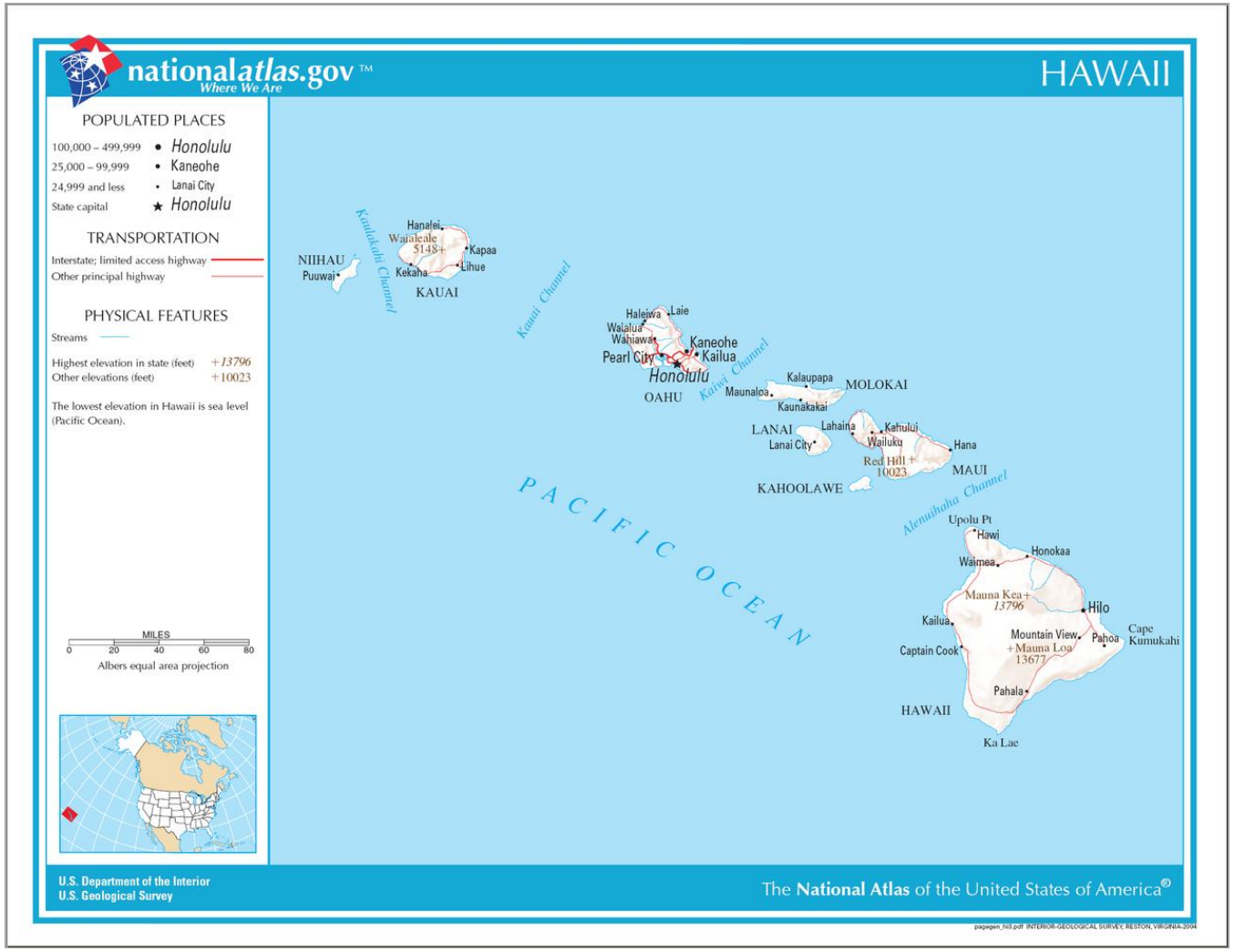

NSP

Eftersom Hawaii fått status som självständig delstat deltog man i valet för första gången 1960. Hawaii har stött demokrater i alla utom två presidentval (1972 och 1984, båda jordskredssegrar för republikanerna Richard Nixon och Ronald Reagan). Vid den tiden hade bara Minnesota stött republikanska kandidater färre gånger i presidentvalet.
Den Honolulu-hemmahörande Barack Obama, som då verkade som amerikansk senator från Illinois, valdes till USA:s 44:e president den 4 november 2008 och omvaldes för en andra mandatperiod den 6 november 2012. Obama vann Hawaiian Democratic Caucus den 19 februari 2008 med 76 % av rösterna. Han var den tredje Hawaii-födda kandidaten som utnämndes av ett större parti och den första presidentkandidaten från Hawaii.

Det polynesiska hawaiianska språket utträngdes nästan helt av engelska efter Förenta staternas olagliga annektering av Hawaii. Sedan 1980-talet har språket återupplivats med viss framgång. och numera är både engelska och hawaiiska delstatens officiella språk.